Azərbaycan-Slovakiya əməkdaşlığının perspektivləri genişdir

Azərbaycan-Slovakiya əlaqələrində yeni səhifə açılır. Gələcək əməkdaşlığın perspektivləri barədə inamla fikir söyləmək üçün Slovakiyanın Baş naziri Robert Fitsonun ölkəmizə rəsmi səfəri çərçivəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyannamə imzalanmasını göstərmək kifayətdir. Bu, iki ölkə arasında əlaqələri yüksək səviyyəyə qaldıran bir sənəddir və müştərək yolumuzun uğurlu olacağından xəbər verir.

Hazırda Azərbaycanla Slovakiya arasında ticarət dövriyyəsi 70 milyon avrodan bir az çoxdur. Lakin bu rəqəmin yüksəlməsi üçün heç bir problem yoxdur. Belə ki, Slovakiya ölkəmizlə enerji, kənd təsərrüfatı, elektrik stansiyaları, ətraf mühitin qorunması və inşaat sahəsində əməkdaşlıq etməkdə maraqlıdır.

Konkret olaraq enerji sahəsinə gəldikdə onu demək mümkündür ki, Slovakiya Azərbaycandan qaz idxal edən doqquzuncu ölkə olacaq. Hazırda Azərbaycan səkkiz ölkəyə - Gürcüstan, Türkiyə, Yunanıstan, Bolqarıstan, İtaliya, Rumıniya, Serbiya və Macarıstana öz təbii qazını ixrac edir. Onu da xatırladaq ki, keçən ilin aprel ayında Sofiyada "Bulgartransgaz" (Bolqarıstan), "Transgaz" (Rumıniya), FGSZ (Macarıstan) və "Eustream" (Slovakiya) və Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) arasında əməkdaşlığın təşviqi ilə bağlı anlaşma memorandumu imzalanmışdır. Bu sənəd Azərbaycandan Avropaya əlavə qazın tədarükü üçün 4 ötürücü sistem operatoru ilə SOCAR arasında əməkdaşlığın istiqamətlərini müəyyən edir. Əlavə qaz tədarükünün "Həmrəylik halqası" adlandırılan Bolqarıstan, Rumıniya, Macarıstan və Slovakiyanın təkmilləşdirilmiş ötürücü şəbəkə sistemləri vasitəsilə həyata keçiriləcəyi nəzərdə tutulur. Prezident İlham Əliyev cari il mayın 7-də mətbuata bəyanatında bu məsələyə də toxunaraq demişdir: "Beləliklə, Azərbaycan qazını Slovakiya bazarına da nəql etmək üçün yaxşı imkanlar yaradılmışdır. Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında qaz və enerji sahəsində imzalanmış strateji tərəfdaşlıq Bəyannaməsi icra edilir. Azərbaycan öz təbii qazını Avropa məkanına etibarlı yollarla nəql edir. Avropaya təchizat 2021-ci ildəki 8 milyard kubmetrdən bu il 12 milyard kubmetrə qədər qalxacaq. Bu da Azərbaycanın ümumi qaz ixracının 50 faizini təşkil edir. Bizim planlarımızda 2027-ci ilin sonuna qədər təkcə Avropa İttifaqı məkanına 20 milyard kubmetr qazın nəql edilməsi məsələsi dayanmışdır və mən hesab edirəm ki, biz buna nail olacağıq. Azərbaycanda qaz hasilatı artır, yeni yataqlar kəşf olunur və o yataqlarda istismar artıq başlamışdır. Eyni zamanda bizim genişmiqyaslı "yaşıl gündəliy"imiz də icra edilir və bir çox bərpaolunan külək və günəş enerjisi stansiyalarının inşa olunması bizə qaza qənaət etmək imkanı yaradacaqdır və təbii ki, bu qazın əsas istiqaməti və əsas ünvanı Avropa olacaqdır".

Slovakiyanın Baş naziri Robert Fitso həmçinin neft emalı və bərpaolunan enerji sahələrində də əməkdaşlıq üçün imkanların olduğunu bildirmişdir: "Neft də Slovakiya üçün önəmlidir. Çünki biz tamamilə Rusiya neftindən asılıyıq. Bildiyiniz kimi, Bratislavada böyük neftayırma zavodu var. Sizin neftin keyfiyyəti də hazırda ölkəmizdə araşdırılır. Mən neft üzrə ekspert deyiləm. Amma sizin neft də seçimlərdən biridir və ola bilər. Buna görə də bu layihə üzrə irəliləmək lazımdır. Hərbi sahədə olduğu kimi, enerji sahəsində də əməkdaşlıq etmək mümkündür. Slovakiya inkişaf edən bir ölkədir. Bəlkə də külək və günəş enerjisi sahəsində də nələrsə edə bilərik. Yəni bizim ölkə inkişaf edir. Bu sahədə əməkdaşlığa tamamilə hazırıq. Bildiyiniz kimi, bu sahədə bizim böyük təcrübəmiz var. Yəni əlaqələrin inkişafı üçün biz hər zaman hazırıq, təcrübəmizi də sizinlə bölüşə bilərik. Dediyim kimi, istər külək enerjisi olsun, istər günəş enerjisi, istərsə də fotovoltaiklər. Yəni biz bunlara açığıq".

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanda bir sıra Slovakiya şirkətləri fəaliyyət göstərir. Bu şirkətlər yol tikintisi, müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsi ilə məşğuldurlar. Əməkdaşlığın növbəti istiqaməti isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdur. Ağdamın Qərvənd kəndinin yenidən qurulması Slovakiya şirkəti tərəfindən icra ediləcək. Slovakiyalı mütəxəssislər işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda ən müasir standartlara cavab verən "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd" konsepsiyası əsasında işlər görəcəklər. Bu da dövlətimizin başçısının dediyi kimi, böyük rəmzi məna daşıyır. Çünki əlaqələrimizin səmimiliyinin dərəcəsini göstərir. Əlbəttə ki, bu, yurd yerlərinə qayıdacaq insanlarımızı da sevindirəcək.

Slovakiyanın Baş naziri Robert Fitso Prezident İlham Əliyevə bununla bağlı demişdir: "Cənab Prezident, Qarabağdakı təşəbbüsümüzü dəstəklədiyinizə görə Sizə təşəkkür edirəm. Bu, "ağıllı kənd" layihəsidir. Bu, çox maraqlı bir layihədir. Mən imkan düşən kimi böyük məmnuniyyətlə oraya səfər etmək istərdim və ümid edirəm ki, Siz də tez bir zamanda bizə - Slovakiyaya səfər edəcəksiniz. Orada biz bu irəliləyişlə bağlı müzakirələr apara bilərik. Eyni zamanda biz kiçik hava limanının inşası ilə də maraqlanırıq və enerji sahəsində əməkdaşlıq da bizə maraqlıdır".

Heç bir şərhə ehtiyacı olmayan sözlərdir. Bununla belə, qısaca demək istərdik ki, Azərbaycan-Slovakiya əməkdaşlığının geniş üfüqləri görünür.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.-2024.- 10 may, № 96.- S.3.